

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 13.10.2014
COM(2014) 634 final

**KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW,
LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW U LILL-
KUMITAT TAR-REĠJUNI**

Progress lejn it-tlestija tas-suq tal-enerġija

{SWD(2014) 310 final}
{SWD(2014) 311 final}
{SWD(2014) 312 final}
{SWD(2014) 313 final}
{SWD(2014) 314 final}
{SWD(2014) 315 final}

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI LILL-PARLAMENT EWROPEW, LILL-KUNSILL, LILL-KUMITAT EWROPEW EKONOMIKU U SOĊJALI U LILL- KUMITAT TAR-REĠJUNI

Progress lejn it-tlestija tas-Suq Intern tal-Energija

1. INTRODUZZJONI

Tul dawn l-aħħar għoxrin sena l-politika tal-enerġija tal-Ewropa kienet konsistentement immirata lejn il-kisba ta' tliet għanijiet ewlenin: li l-enerġija fl-Unjoni Ewropea tkun affordabbli u bi prezz kompetittiv, ambjentalment sostenibbli u assikurata għal kulhadd. Suq intern tal-enerġija integrat tajjeb huwa prerekwizit fundamentali sabiex jintlaħqu dawn l-għanijiet b'mod kosteffikaċi.

Fl-2011, il-Kapijiet ta' Stat jew ta' Gvern irrikonoxxew l-importanza li jkun hemm suq intern tal-enerġija stabbilit u ffixxaw skadenza ċara għat-tlestija tiegħu sal-2014, filwaqt li enfasizzaw li l-ebda Stat Membru tal-UE m'għandu jibqa' izolat min-netwerks Ewropej tal-gass u l-elettriku wara l-2015.¹ Dawn il-miri ta' spiss ġew ripetuti minn dak iż-żmien u approvati b'mod esplicitu mill-partijiet interessati ewlenin, minn assoċjazzjonijiet tal-industrija sa organizzazzjonijiet tal-konsumatur.² L-importanza enormi tas-settur tal-enerġija għall-kompetittività, il-benesseri u l-indipendenza tal-Ewropa tfisser li l-UE ma tistax tfalli f'dan is-settur.³

F'Novembru 2012, il-Kummissjoni rrapportat b'mod eżawrjenti dwar l-istat tas-suq intern tal-enerġija, filwaqt li kkunsidrat dak li nkiseb u harset 'il quddiem billi identifikat tliet sfidi ewlenin li fuqhom għandha tiffoka l-hidma futura.⁴ L-isfidi u l-azzjonijiet huma l-ewwel nett marbuta mal-htieġa li nimplimentaw, napplikaw u naġixxu b'konformità mal-leġislazzjoni eżistenti, u t-tieni mal-htieġa li nadattaw is-sistemi tal-enerġija tagħna għal futur b'livell baxx ta' karbonju u t-tielet li l-konsumatur jitpoġġa fiċ-ċentru tal-attenzjoni bħala abilitant ewlieni għat-tranzizzjoni meħtieġa u wkoll bħala l-benefiċjarju aħħari tal-isforzi li jsiru għal-liberalizzazzjoni. Issa wasal iż-żmien li jitqies il-progress li sar lejn l-ilħuq ta' dawn l-isfidi u li jiġu identifikati n-nuqqasijiet li fadal f'dan l-isforz.

¹ Konkluzjonijiet tal-Kunsill Ewropew tal-4 ta' Frar 2011, https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/trans/119253.pdf

² Ara d-dokumenti ta' pożizzjoni tal-IFIEC (http://www.ifieceurope.org/docs/20140225%20IE_Manifesto.pdf), Eurogas (http://www.eurogas.org/uploads/media/Internal_market_13PP011_-_Eurogas_Position_Paper_on_the_Internal_Energy_Market_-_24.01.13.pdf), Eurelectric (<http://www.eurelectric.org/news/2012/achieving-the-internal-energy-market-by-2014-must-remain-key-priority-eurelectric-urges/>) u BEUC (http://www.beuc.eu/publications/x2013_091_mgo_memorandum-greek_presidency.pdf)

³ Konkluzjonijiet tal-Kunsill Ewropew tal-4 ta' Frar 2011, http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ec/141749.pdf

⁴ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni "Lejn suq intern tal-enerġija effiċjenti" tal-15 ta' Novembru 2012, http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/doc/20121115_iem_0663_en.pdf

F'Jannar 2014, il-Kummissjoni ppubblikat rapport dwar "Il-prezzijiet u l-ispejjeż tal-enerġija fl-Ewropa" li stabbilixxa li l-prezzijiet bl-ingrossa tal-elettriku waqgħu b'mod sinifikanti fl-UE u li l-prezzijiet tal-bejgħ bl-ingrossa tal-gass baqgħu bejn wiehded u iehor stabbli sa mill-2008.⁵ Madankollu, il-prezzijiet tal-enerġija bl-imnut fl-Ewropa żdiedu b'mod sinifikanti bejn l-2008 u l-2012 jiġifieri bħala riżultat ta' zieda fit-taxxi u l-imposti fuq l-enerġija, li jirrappreżentaw parti sinifikanti tal-kontijiet tal-enerġija bl-imnut.⁶ Barra minn hekk hemm differenzi sostanzjali bejn l-Istati Membri, li juri l-importanza ta' valutazzjoni bir-reqqa tal-interventi tagħhom u tal-enfasi fuq il-potenzjal u l-htieġa ta' aktar koordinazzjoni tal-politika.⁷

Il-htieġa tal-koordinazzjoni politika fi stadju bikri kienet ukoll ir-raġuni ewlenija għaliex f'Jannar ta' din is-sena l-Kummissjoni pproponiet qafas għal politika ġdida dwar il-klima u l-enerġija sal-2030. Suq intern tal-enerġija kompetittiv u integrat huwa komponent importanti ta' dak il-qafas billi jipprovdni l-ambjent meħtieġ għall-kisba ta' għanijiet futuri ambizzjużi ta' politika dwar l-enerġija u l-klima b'mod kosteffettiv u b'hekk jgħin biex jiġi żgurat li l-prezzijiet tal-enerġija għan-negozji u l-unitajiet domestiċi ma jkunux distorti u tinżamm il-fiduċja meħtieġa tal-investituri.

Aktar reċentement, il-kriżi tal-Ukraina bir-riskji kollha tagħha għas-sigurtà tal-provvista, juru għal darba oħra dak li l-UE għandha x'tikseb minn suq tal-enerġija integrat u konness sew, bi provvisti diversifikati u solidarjetà f'sitwazzjonijiet ta' kriżi. Għandna nkomplu niffokaw fuq id-diversifikazzjoni tal-provvisti tal-gass; fuq il-bini tal-konnessjonijiet nieqsa sabiex nġaqqdu ż-żoni izolati; fuq l-iżvilupp ta' riżorsi tal-enerġija baxxi fil-karbonju, u fuq li nassiguraw l-integrazzjoni ta' sorsi rinnovabbli b'mod sikur u affidabbli; fuq il-ħolqien ta' postijiet ta' kummerċ likwidi u t-tneħħija ta' ostakoli amministrattivi bla bżonn; fuq iż-żieda fl-investment fi grilji aktar intelligenti; fuq l-ġoti tas-setgħa lill-konsumaturi, u fuq l-applikazzjoni ugwali tal-liġi komuni tal-enerġija madwar l-Unjoni. Il-kooperazzjoni reġjonali hija kruċjali biex jinkisbu dawn l-oġettivi u l-kriżijiet riċenti juru li ma għadhiex għażla għall-Istati Membri li jaġixxu waħedhom.

Din il-Komunikazzjoni tenfasizza li l-UE miexja fid-direzzjoni t-tajba. Izda filwaqt li ninsabu għaddejnin sew f'din it-triq, huwa wkoll ċar li għad hemm ix-xogħol xi jsir u li jeżistu nuqqasijiet ċari li jkunu ta' ostaklu għal suq li jiffunzjona kif suppost.

2. L-INTEGRAZZJONI TAS-SUQ GHADHA GHADDEJJA U QED TAGHTI RIŻULTATI KONKRETI

⁵ Il-kompetizzjoni hija importanti iżda mhix l-uniku fattur li kkontribwixxa għal dan it-tnaqqis. Is-sorsi rinnovabbli li qed jiżdiedu u li jistgħu jipproduċu l-enerġija bl-ebda spejjeż marginali kif ukoll it-tnaqqis fir-ritmu ekonomiku huma wkoll fatturi importanti.

⁶ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni "Il-prezzijiet u l-ispejjeż tal-enerġija fl-Ewropa" tat-22 ta' Jannar 2014, http://ec.europa.eu/energy/doc/2030/20140122_communication_energy_prices.pdf.

⁷ Il-Kummissjoni indirizzat din il-kwistjoni l-aktar bil-pakkett tagħha ta' Novembru 2013 dwar l-Intervent Pubbliku fis-settur tal-Enerġija, C(2013) 7243 finali.

Ftit hemm dubju li suq tal-enerġija transkonfinali li jiffunzjona tajjeb huwa l-uniku għodda realistika biex jinżamm b'saħħtu u effiċjenti s-settur tal-enerġija fl-UE fil-gejjieni. Studju riċenti kkummissjonat mill-Kummissjoni jistma l-benefiċċji ekonomiċi netti mit-tlestija tas-suq intern f'firxa ta' bejn EUR 16 u 40 biljun kull sena.⁸

2.1 Suq integrat huwa bażi kosteffiċjenti għad-dekarbonizzazzjoni tas-sistemi tal-enerġija tagħna

Illum 23.5 % tal-elettriku prodott fl-Unjoni u 14% tal-konsum finali tal-enerġija fost is-setturi kollha ġejjin minn xi sors ta' enerġija rinnovabbli. Dan il-fatt ipogġi lill-UE fit-triq it-tajba biex tilhaq il-mira tagħha ta' 20% tal-konsum tal-enerġija tagħna minn sorsi rinnovabbli sal-2020, anke jekk se jkunu meħtieġa aktar sforzi biex tintlaħaq din il-mira. Dan jipprovdi wkoll bażi soda biex inkomplu għaddejjin u nilhqu mira għas-sorsi rinnovabbli aktar ambizzjuża għall-2030.⁹ Il-Kummissjoni pproponiet li tistabbilixxi mira għall-UE kollha ta' mill-anqas 27%.¹⁰

Hekk kif tizdied il-penetrazzjoni rinnovabbli, din tqajjem ukoll xi sfidi. Il-varjabbiltà u l-kapaċità ta' preżizzjoni limitata tal-enerġija solari u mir-riħ jagħmluha aktar diffiċli biex tiġi stabbilizzata l-grilja. Swieq integrati sew huma bla dubju l-aktar adattati biex jindirizzaw din l-isfida.¹¹ Dawn jippermettu li jiġu kkolegati żoni b'taħlitiet ta' enerġija komplementari u għalhekk is-sistema tal-enerġija ssir aktar reżiljenti kontra l-varjazzjonijiet fid-domanda jew fil-provvista. Eżempju sinifikanti huwa dak tas-swieq tal-elettriku magħquda tal-Ġermanja u ta' Franza fejn il-flussi transkonfinali jippermettu lill-Ġermanja żżomm is-sistema tagħha stabbli fi żminijiet meta r-riħ u x-xemx huma abbondanti, u fl-istess ħin jippermettu lil Franza biex tiżgura l-provvisti tagħha fiż-żminijiet tal-ogħla domanda.

Il-kummerċ transfruntier fl-elettriku bejn il-biċċa l-kbira tal-pajjiżi tal-UE żdied, kif ġara wkoll bl-użu tal-interkonnetturi – is-sehem tal-importazzjonijiet tal-elettriku totali disponibbli għall-konsum finali kiber fi 23 Stat Membru bejn l-2008 u l-2012. Madankollu, il-potenzjal shiħ ta' dan għadu 'l bogħod. Aktar kummerċ jeħtieġ tishih tal-konnessjoni fiżika tas-swieq tagħna li għadha insuffiċjenti f'haġna miż-żoni tal-UE. Dan jirrikjedi wkoll li l-ostakli li fadal għall-kummerċ transfruntier jitneħħew, bħal pereżempju ir-restrizzjonijiet li fadal fuq l-esportazzjonijiet jew ir-rekwiziti sproporzjonati għall-ghoti ta' liċenzji.

Swieq li jiffunzjonaw sew jistgħu barra minn hekk jippromwovu u jippremjaw il-flessibbiltà u l-effiċjenza fl-użu tal-enerġija. Jekk il-prezzijiet jirriflettu l-bilanċ bejn il-provvista u d-domanda, u l-konsumaturi jibbenefikaw mill-possibbiltà li jaġġustaw it-tendenzi tagħhom tal-

⁸ L-istudju "Benefits of an Integrated European Energy Market" minn Booz & Company Amsterdam, paġna 21, http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/studies/doc/20130902_energy_integration_benefits.pdf.

⁹ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni "Qafas ta' politika għall-klima u l-enerġija fil-perijodu ta' bejn l-2020 u l-2030" tat-22 ta' Jannar 2014,

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52014DC0015&from=MT>.

¹⁰ COM(2014) 15 final.

¹¹ Flimkien ma' suq li jiffunzjona tajjeb, l-introduzzjoni tas-sistema EU ETS u l-Ewropizzazzjoni shiħa tat-tfassil tas-suq tal-karbonju fl-2013 jiffaċilitaw it-tranżizzjoni lejn sistemi tal-enerġija sostenibbli, b'emissjonijiet baxxi tal-karbonju u effiċjenti.

konsum għas-sinjali tal-prezzijiet (reazzjoni għat-talba) l-ispiza totali biex tiġi żgurata l-provvista tal-enerġija tista' titbaxxa peress li titnaqqas il-kapaċità tan-network kif ukoll il-htieġa tal-generazzjoni għalja ta' meta t-talba tkun l-aktar qawwija.

2.2 Suq intern tal-enerġija konness tajjeb huwa essenzjali biex ikunu ggarantiti l-provvisti tal-enerġija

L-Ewropa tradizzjonalment tgawdi grad għoli hafna ta' provvisti tal-elettriku sikuri meta mqabbla ma' reġjuni oħra fid-dinja, bis-saħħa, fost l-oħrajn, tal-affidabbiltà tal-grilji tagħna. Kif spjegat hawn fuq, iż-żamma tal-istabbiltà tal-grilji se ssir sfida akbar hekk kif jiżdiedu s-sorsi tal-enerġija rinnovabbli varjabbli fit-tahlita tal-enerġija. Il-grilji tat-trażmissjoni tal-elettriku tal-Ewropa jehtieġ li jkunu konnessi aħjar ma' xulxin u l-operaturi jehtieġilhom jikkooperaw dejjem iżjed mill-qrib biex iżommu s-sistema bbilanċjata matul il-jum. Żona konnessa akbar tkun tippermetti varjabilità akbar tas-sorsi tal-enerġija rinnovabbli biex tkun aktar ibbilanċjata. F'dan ir-rigward, l-Ewropa jehtieġ li tkompli tindirizza l-effetti tal-flussi tal-enerġija mhux ippjanati ("loop flows") fl-integrazzjoni tas-swieq transfruntieri li għadhom qed jikkawżaw problemi f'partijiet tal-Ewropa Ċentrali u tal-Lvant.

Fil-każ tal-gass, huwa saħansitra aktar evidenti li suq intern kompetittiv u integrat iservi ta' garanzija qawwija sabiex l-Ewropa jkollha livell għoli ta' sigurtà tal-provvista. Il-kriżi tal-Ukraina ta' din is-sena għal darb'oħra poġġiet is-sigurtà u d-dipendenza tal-enerġija fuq quddiem nett tal-aġenda tal-UE. Il-Kummissjoni għandha tressaq studju fil-fond u pjan komprensiv biex titnaqqas id-dipendenza tal-UE għall-enerġija¹² b'segwitu tal-konkluzjonijiet tal-Kunsill Ewropew tal-21 ta' Marzu 2014. It-tmiem tal-iżolament ta' daww l-Istati Membri li llum huma kompletament dipendenti fuq fornitur estern wiehded jibqa' f'dan ir-rigward prijorità wkoll.

Is-sitwazzjoni ġenerali tas-sigurtà tal-provvista tal-gass fl-Ewropa tgiebet b'mod sinifikanti matul l-aħħar hames snin. Ir-robustezza tas-sigurtà tal-Ewropa fil-forniment tal-gass giet ttestjata xi darbtejn f'dawn l-aħħar snin. Frar tal-2012 u Marzu tal-2013 kienu ferm aktar kiesha milli mistenni, iżda s-swieq komplew jiffunzjonaw tajjeb, jibagħtu l-gass lejn fejn dan kien l-aktar siewi filwaqt li giet evitata l-iskarsezza f'kull parti tal-Ewropa. Anki jekk ikun hemm interruzzjoni kbira tal-provvista tal-gass, l-Ewropa llum qiegħda f'pożizzjoni aħjar minn hames snin ilu. Sa minn l-adozzjoni tar-Regolament dwar is-Sigurtà tal-Provvista¹³, l-Istati Membri žiedu l-isforzi tagħhom u investew f'sistemi ta' pajpijiet aktar flessibbli, f'aktar kapaċità ta' ħżin, fi pjanijiet ta' preparazzjoni mtejbja f'każijiet ta' emerġenza u ta' respons u f'aktar koordinazzjoni.

Il-livell tas-sigurtà tal-Ewropa fil-forniment tal-gass se jkompli jogħla pereżempju bis-saħħa tal-ftuħ tal-Kurituri tan-Nofsinhar, li jippermetti li l-gass mill-Ażerbajġan jitwassal fis-swieq Ewropej, kif ukoll il-bini tal-konnessjonijiet nieqsa u oħrajn ulterjuri, bħal terminali tal-LNG

¹² Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni, "Strateġija Ewropea tas-Sigurtà tal-Enerġija", tat-28 ta' Mejju 2014 http://ec.europa.eu/energy/doc/20140528_energy_security_communication.pdf.

¹³ Ir-Regolament (UE) Nru 994/2010 dwar miżuri li jissalvagwardaw is-sigurtà tal-provvista tal-gass u li jħassar id-Direttiva tal-Kunsill 2004/67/KE, ĠU L 295/1.

fir-Regjun Baltiku u fil-Polonja. Dawn l-investimenti juru li suq integrat ta' 500 miljun konsumatur u ta' konsum annwali ta' 480 bcm, għadu attraenti kemm għal min irid jinvesti kif ukoll għall-produtturi sabiex ibiegħu l-gass tagħhom. Madankollu, tali investimenti waħedhom mhumiex biżżejjed biex jiżguraw livell xieraq ta' sigurtà tal-provvista kemm issa kif ukoll fil-futur. Sabiex ikunu garantiti l-provvisti, is-suq tal-gass tal-UE jehtieg li jkun tali li l-parteċipanti fis-suq ikollhom il-fiduċja li se jiġu ttrattati b'mod ġust abbażi ta' qafas legali trasparenti u stabbli. Sabiex tkompli tgawdi l-istandards għoljin tas-sigurtà tal-provvista li bihom hija mdorrija l-UE, u biex l-ispejjeż jinżammu taħt kontroll, l-Istati Membri jehtieg li jiehdu s-suq intern bis-serjetà, jiġi applikat il-qafas legali¹⁴ u jiġu stimolati l-investimenti t-tajbin.

2.3 Is-swieq kompetittivi qed jiżguraw prezzijiet kompetittivi u tnaqqis fl-ispejjeż sistemiċi

Iż-żieda fil-kompetizzjoni fis-suq bl-ingrossa għandha impatt sinifikanti fuq il-prezzijiet. Fil-każ tal-elettriku, il-prezzijiet bl-ingrossa waqgħu konsiderevolment – bejn 35% u 45% fil-perjodu ta' bejn l-2008 u l-2012¹⁵ – filwaqt li baqgħu stabbli fil-każ tal-gass. L-interkonnetturi qed jintużaw b'mod aktar effiċjenti u r-regolamentazzjoni mtejbja tiżgura li tiġi implimentata soluzzjoni kosteffikaċi biex jiġi deċiż liema impjant tal-enerġija għandu jipproduċi f'kull mument. Barra minn hekk, l-ispejjeż tas-sistema huma sostanzjalment aktar baxxi f'suq integrat.¹⁶

Fil-każ tal-gass, id-diversifikazzjoni tal-provvista, speċjalment fil-parti tal-Punent tal-kontinent ippermettiet li l-Ewropa tibbenefika minn livell baxx ta' prezzijiet ta' importazzjoni tal-LNG fil-perjodu bejn l-2007 u l-2010. Bosta kuntratti fit-tul ġew innegozzjati mill-ġdid sew parzjalment inkella b'limiti differenti ma' forniture tradizzjonali tal-Ewropa, speċjalment f'żoni fejn xi possibbiltajiet alternattivi ta' provvista huma disponibbli. Dawn in-negozzjati mill-ġdid min-naħa tagħhom wasslu għat-tnaqqis tal-importanza tar-rabta antikwata mal-prezz taż-żejt fil-forniment tal-gass.

Minkejja li l-prezzijiet tal-LNG żdiedu wara ż-żieda fid-domanda fl-Asja wara Fukuxima, il-prezzijiet fil-hubs tal-gass tal-Ewropa baqgħu kkontrollati. U filwaqt li l-ingredjenti ewlenin ta' bażi għal hub funzjonali s'issa kienu disponibbli biss fil-Majjistral tal-Ewropa, f'dawn l-aħhar sentejn feġġew żviluppi pożittivi importanti pereżempju fl-Italja, fil-Polonja u fir-Repubblika Ċeka wkoll. Swieq organizzati tajjeb, trasparenti u li joperaw fuq l-istess sett ta' regoli sempliċi u armonizzati madwar l-Ewropa jagħmluha aktar faċli għall-bejjiegha tal-gass li jittrassportaw u jikkummerċjaw il-gass minn naħa għall-oħra tal-fruntieri.

Il-hubs u iċ-ċentri tal-iskambju tal-enerġija mhux biss sempliċement jiffaċilitaw il-kummerċ, imma jipprovdu wkoll informazzjoni importanti dwar il-valur tal-merkanzija

¹⁴ Dan jinkludi regoli dwar l-għajjuna statali, l-ambjent u l-impenn tal-UE li telimina gradwalment is-sussidji għall-fjuwils fossili.

¹⁵ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni "Il-prezzijiet u l-ispejjeż tal-enerġija fl-Ewropa" tad-29 ta' Jannar 2014, http://ec.europa.eu/energy/doc/2030/20140122_communication_energy_prices.pdf

¹⁶ L-istudju "Benefits of an Integrated European Energy Market" minn Booz & Company Amsterdam, paġna 21, http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/studies/doc/20130902_energy_integration_benefits.pdf

kkummerċjalizzata. Sew fil-każ tal-gass jew tal-elettriku, il-prezz f'hub jew f'centru tal-iskambju tal-elettriku jindika fejn hemm domanda għolja u fejn il-provvista hija baxxa u viċi versa. Fuq medda qasira ta' żmien, dawn is-sinjali tal-prezzijiet jiżguraw li l-enerġija u l-gass huma mibgħuta b'mod li jagħmel sens ekonomiku. Minhabba f'hekk, l-interkonnetturi transfruntieri llum qed jintużaw b'mod iktar effiċjenti minn qabel u l-flussi f'direzzjoni ekonomikament "żbaljata" qajla għadhom isehhu aktar.¹⁷ Aktar fit-tul, dawn is-sinjali tal-prezzijiet huma kruċjali biex jindikaw fejn l-investimenti f'interkonnetturi addizzjonali jew f'kapacità ta' generazzjoni jagħmlu sens.¹⁸

Fi kliem ieħor, is-sinjali tal-prezzijiet jgħinu biex jottimizzaw l-użu tal-infrastruttura eżistenti u jiżguraw li ninvestu f'dawk il-proġetti li huma l-aktar ekonomikament sensibbli għall-gejjen, li jippermettilna li nżommu kontroll fuq il-prezzijiet bl-ingrossa llum, filwaqt li fl-istess hin tinzamm sistema tal-enerġija affordabbli matul il-proċess ta' aktar modernizzazzjoni u ta' aktar dekarbonizzazzjoni fis-settur tal-enerġija tagħna.

Madankollu, filwaqt li l-iżvilupp tal-prezzijiet fis-swieq tal-bejgħ bl-ingrossa huwa inkoraġġanti, il-konsumaturi mhumex qed jesperjenzaw direttament dawn il-benefiċċji. Parti importanti u li qed tikber¹⁹ mill-kontijiet tal-enerġija bl-imnut fl-UE tikkonsisti f'taxxi u hlasijiet addizzjonali. F'hafna partijiet tal-Ewropa, is-swieq bl-imnut għadhom organizzati lejn fluss f'direzzjoni waħda ta' enerġija minn generazzjoni kbira ċentralizzata lil hafna konsumaturi individwali. Izda hekk kif qed isiru aktar disponibbli għall-konsumaturi kollha teknoloġiji godda, bħall-miters intelligenti, l-awtomatizzazzjoni domestika u l-generazzjoni fuq skala żgħira, għandna opportunità u neċessità li nippermettu lill-konsumaturi jieħdu kontroll tal-kont tal-enerġija tagħhom, waqt li tigi ffaċilitata l-integrazzjoni ta' sorsi tal-enerġija rinnovabbli fil-grilja tad-distribuzzjoni u tizdied l-effiċjenza tagħha.²⁰

3. L-INTEGRAZZJONI TAS-SUQ TEHTIEĠ AKTAR GRILJI U REGOLI TRASPARENTI, SEMPLIĊI U B'SAHHITHOM

¹⁷ Ara l-Istampa [26] tad-Dokument ta' Hidma tal-Persunal "Xejriet u żviluppi fis-swieq Ewropej tal-enerġija", li jidher fl-Anness ma' din il-Komunikazzjoni, SWD (2014) 310

¹⁸ Fejn hemm thassib dwar in-nuqqas ta' sinjali ta' investiment f'xi reġjun partikolari f'żona tal-prezzijiet aktar wiesgħa (li ġeneralment tikkorrispondi għal Stat Membru) dan jew huwa riżultat ta' nuqqas ta' saħħa tan-netwerk, jew sinjal ta' nuqqas fundamentali ta' divergenza ekonomika bejn iż-żewġ partijiet taż-żona tal-prezzijiet. Ladarba l-qawwa u l-istabbiltà tan-netwerk tkun żgurata, il-pożizzjoni ġeografika tal-generazzjoni ma għandhiex fiha nfisha taffettwa s-sigurtà tal-provvista. Fil-fatt dan huwa wiehed mill-benefiċċji tas-suq intern tal-elettriku. It-TSOs għandhom ikunu jistgħu jakkwistaw is-servizzi ta' appoġġ tas-sistema għal perġodu limitat ta' żmien u b'manjera approvata b'mod regolatorju filwaqt li n-netwerk ikun qed jissahħah; madankollu, il-mekkaniżmu ta' kapacità reġjonali fi hdan zona ta' prezzijiet uniċi jaf ifixkel il-funzjonament tas-suq.

¹⁹ Id-dejta ta' bejn l-2008 u l-2012 turi zieda fit-taxxi u l-imposti.

²⁰ Skont il-pjanijiet għall-introduzzjoni ta' sistemi ta' metraġġ intelligenti tal-Istati Membri, ibbażati fuq l-obbligu tal-Anness I.2 tad-Direttiva 2009/72/KE, sal-2020, 72% tal-konsumaturi kollha tal-elettriku se jkollhom miters intelligenti. Il-panewijiet solari fuq il-bjut bħalissa jammontaw għal madwar 11,5% fil-Ġermanja u 5% fl-Italja f'dik li hija kapacità ta' generazzjoni installata totali; Sorsi: KEMA (2014) "Integration of Renewable Energy in Europe", EPIA, pygrid.eu, Kummissjoni.

Filwaqt li sar progress sinifikanti, xorta baqa' hafna x'jista' jsir. Sabiex il-gass u l-elettriku jigu kkumerċjalizzati u ttrasportati minghajr xkiel bejn il-fruntieri, hemm bżonn min-naħa waħda wajers jew pajpijiet fiżiċi ("il hardwer"), u min-naħa l-oħra qafas regolatorju ċar, applikat b'mod komuni ("is-softwer"). Madankollu, il-grilji tat-trażmissjoni, kif ukoll l-oqfsa regolatorji, kibru b'mod nazzjonali, b'fokus naturalment immirat sabiex tigi ottimizzata s-sistemi nazzjonali. Dawn issa jridu jintgħaġnu flimkien f'sistemi reġjonali u madwar l-UE kollha.

3.1 Il-Hardwer: ninvestu fin-netwerks tal-ġejjieni

Is-softwer ma jistax jaħdem minghajr il-hardwer u s-swieq tal-enerġija jistgħu jaħdmu biss meta dawn ikunu kkollegati sew. L-aħħar snin raw progress fit-twassil ta' investimenti magħmula, b'mod partikolari fl-infrastruttura tat-trażmissjoni u b'mod partikolari f'pajjizi fejn hemm fis-seħh qafas regolatorju stabbli²¹. Sistema tal-enerġija, li fiha l-Istati Membri jippruvaw ikunu awtosuffiċjenti fir-rigward tal-ġenerazzjoni tal-elettriku u l-produzzjoni jew l-importazzjoni tal-gass tagħhom, m'għadhiex raġonevoli jew effiċjenti.

3.1.1 Progress sinifikanti

Bis-saħħa tal-applikazzjoni rigoruża tad-dispożizzjonijiet fit-tielet pakkett tal-enerġija, inklużi r-regoli ta' separazzjoni (unbundling) u dawk li jagħtu s-setgħa li jigu stabbiliti l-pjanijiet ta' żvilupp tan-netwerk għal għaxar snin, issa jeżisti ambjent ta' investiment li jiżgura li l-linji li qed jissawru huma dawk l-aktar meħtieġa. It-tielet pakkett naqqas kemm l-inċentiv kif ukoll il-hila tal-operaturi li jerġgħu lura għal imġiba diskriminatorja jew li jzommu lura l-bini ta' infrastruttura importanti. Illum, 96 fost bejn wieħed u ieħor 100 operatur tas-sistema tat-trażmissjon fl-Ewropa ġew iċċertifikati bħala konformi ma' wieħed mill-mudelli ta' separazzjoni (unbundling) tat-Tielet pakkett tal-enerġija.²² Il-Kummissjoni se tkompli timmonitorja s-sitwazzjoni u se tibqa' viġilanti biex tiżgura l-konformità mar-regoli tal-UE dwar il-kompetizzjoni.

Huwa meħtieġ aktar investiment f'infrastruttura enerġetika strateġika u l-Ewropa tista' tgħin biex tappoġġa investimenti importanti kemm finanzjarjament kif ukoll amministrattivament. Għalhekk, f'Mejju 2014, il-Kummissjoni pproponiet li testendi l-mira tal-interkonnessjoni ta' 10% attwali għal 15% sal-2030.²³ Bhalissa, il-medja tal-livell ta' interkonnessjonijiet hija ta' madwar 8%. Barra minn hekk, f'Ottubru 2013, il-Kummissjoni adottat l-ewwel lista tal-Unjoni ta' 248 proġetti ta' interess komuni ("PCIs") li jeħtieġ li jitwettqu b'mod urġenti sabiex jissahħaħ is-suq integrat. Tliet kwarti minn dawn il-proġetti għandhom jitlestew sal-2020.

²¹ Id-Dokument ta' Hidma tal-Persunal dwar l-Implimentazzjoni tal-Proġetti tat-TEN-E, EEPR u PCI, kif annessi ma' din il-Komunikazzjoni, SWD (2014) 314 u d-Dokument ta' Hidma tal-Persunal dwar Proġetti ta' Investiment fl-Infrastruttura tal-Enerġija kif anness ma' din il-Komunikazzjoni, SWD (2014) 313.

²² Il-mudell tas-separazzjoni l-aktar popolari huwa l-mudell ta' separazzjoni shiħa ta' proprjetà. Dan il-mudell ITO huwa applikat minn madwar terz tat-TSOs tal-gass. Fl-elettriku, il-mudell ITO huwa applikat biss minn sitt TSOs. L-effettività tal-mudell ITO hija vvalutata fid-Dokument ta' Hidma tal-Persunal meħmuż ma' din il-Komunikazzjoni, SWD (2014) 312.

²³ Ara n-nota numru 12 f'qiegħ il-paġna.

Meta proġett ikun ikkwalifikat bħala PCI tfisser li dan ikun jista' jibbenefika minn proċeduri għall-ghoti ta' permessi aktar effiċjenti. Barra minn hekk, wiehed jista' jikseb l-għajnuna finanzjarja mill-Unjoni Ewropea taħt l-hekk imsejha Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa. Ġew iddedikati EUR 5.85 biljun għall-infrastruttura tal-enerġija.^{24, 25}

Il-Pjan Ewropew ta' Enerġija għall-Irkupru (EEPR) tal-2010 u l-implimentazzjoni tiegħu diġà wrew kif kunsens politiku u mmirat ta' fondi tal-Unjoni jista' jagħmel differenza deċiziva biex jithaffef il-bini ta' proġetti ta' infrastruttura kritika u b'hekk jiġu stimulati mhux biss is-swieq tal-enerġija, iżda wkoll l-ekonomija b'mod ġenerali. Dan il-programm ta' bosta proġetti tal-fluss invertit fl-Ewropa Ċentrali u tal-Lvant, pereżempju bejn il-Ġermanja u l-Polonja, li għab is-sistema tal-gass Ewropea aktar reżiljenti għal xokkijiet potenzjali tal-provvista.

Barra minn hekk, hafna konnessjonijiet nieqsa diġà tlestew, bħal kejbils tal-elettriku bejn l-Estonja u l-Finlandja jew bejn ir-Renju Unit u l-Irlanda. Proġetti kruċjali oħra bħalissa qegħdin jinbnew, bħat-terminals tal-LNG fil-Polonja u fil-Litwanja, l-interkonnettur tal-elettriku bejn l-Isvezja u l-Litwanja jew l-interkonnettur tal-gass fuq il-fruntiera Ungaro-Slovakka.

3.1.2 L-infrastruttura addizzjonali trid tinbena b'mod urġenti

Biex in-netwerks tal-gass u tal-elettriku tagħna jsiru iktar b'saħħithom għall-gejjieni jinhtieg ir-rinfurzar tal-pajplajns u l-kejbils tat-trażmissjoni eżistenti ġewwa u bejn żoni tas-suq. Fil-każ tal-gass, l-investimenti għandhom l-ewwel u qabel kolloxx jiffukaw fuq li jintemm l-iżolament tal-Istati Baltiċi u fuq id-diversifikazzjoni tal-provvista f'hafna Stati Membri Ċentrali, tal-Lvant u tax-Xlokk.

Żoni kritiċi fejn il-kapaċità tat-trażmissjoni tal-elettriku hija skarsa ġewwa zona tas-suq huma l-Ġermanja u l-konnessjonijiet fost il-pajjiżi Baltiċi. Konnessjoni mtejbja tal-grilji tal-elettriku tal-Peniżola Iberika, ir-reġjun Baltiku, u l-Irlanda u r-Renju Unit mal-kontinent tibqa' wkoll prijorità. Sfida importanti oħra hija l-bini ta' grilja integrata lil hinn mill-kosta fl-Ibħra tat-Tramuntana kif ukoll awtostradi għall-elettriku li jippermettu l-integrazzjoni kostottimali tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rinnovabbli sinifikanti tal-UE lil hinn mill-kosta u fuq l-art fis-sistema tal-elettriku. Barra minn hekk, l-iżgurar ta' distribuzzjoni tal-elettriku li jkollha hila tindirizza l-isfidi ta' għada jfisser li din trid issir aktar intelligenti. B'mod partikolari fil-livell tad-distribuzzjoni, l-investimenti fil-miters intelligenti u l-ġenerazzjoni lokali jehtieg li jkunu akkumpanjati minn investimenti li jippermettu li d-DSOs jimmanigġjaw il-grilja b'mod aktar intelligenti u effiċjenti. Il-grilji intelligenti joffru wkoll opportunità unika għall-industrija biex jiġu żviluppati soluzzjonijiet ta' inġinerija u ta' prodotti innovattivi li jawtomatizzaw il-grilja jew id-dar: Din hija xi haġa li l-kumpaniji tal-UE tradizzjonalment huma tajbin fiha.

Billi l-biċċa l-kbira tal-investimenti fil-grilji mhux se jiġu minn flus pubbliċi, il-klima tal-investment jehtieg li tittejjeb aktar. Konsegwentement l-Aċċess għall-Finanzi għadu

²⁴ Id-Dokument ta' Hidma tal-Persunal dwar l-Implimentazzjoni tal-proġetti tat-TEN-E, EEPR u PCI, kif anness ma' din il-Komunikazzjoni, SWD (2014) 341.

²⁵ Il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali jista' jsostni wkoll investimenti, l-aktar f'reġjuni inqas żviluppati.

problema kontinwa għall-iżvilupp tal-infrastruttura fl-UE. L-investimenti fl-infrastruttura tal-enerġija huma proġetti li jinvolve kapital qawwi li jehtiegu kundizzjonijiet regolatorji stabbli u prevedibbli. In-nuqqas ta' qafas regolatorju stabbli fi żmien meta l-investituri għadhom joghqodu lura mir-riskju, jista' jfixxkel il-fiduċja tagħhom. Il-ħidma li għaddejja dwar regoli komuni madwar l-UE biex jiġu stabbiliti t-tariffi tat-trażmissjoni tal-gass kif ukoll il-prassi żviluppata mill-NRAs u l-Kummissjoni fl-istabbiliment ta' sistemi regolatorji mfassla apposta għal proġetti individwali godda importanti (bħal TAP jew Eleclink) huma passi fid-direzzjoni t-tajba li jehtiegu li jiġu żviluppati aktar.

Jehtiegu li l-Istati Membri jimplimentaw ir-Regolament TEN-E, sabiex jidentifikaw u jlestu l-aktar proġetti importanti ta' interess komuni. Id-dewmien attwali fl-implimentazzjoni, bħal fil-ħatra ta' punti uniċi ta' kuntatt għall-ghoti tal-permessi, mhuwiex aċċettabbli. Minbarra l-bini ta' infrastrutturi godda, jehtiegu li jiġi żgurat li l-infrastruttura eżistenti tintuża b'mod effiċjenti u għall-benefiċċju ta' provvisti sikuri. F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni hija konxja li r-rati ta' utilizzazzjoni tat-terminals tal-LNG naqsu f'dawn l-aħħar snin u xhur, biex b'hekk xehtu l-pressjoni fuq l-industrija. Anki l-użu kummerċjali ta' faċilitajiet ta' hażna tal-gass jidher li qed jonqsu, anke jekk il-livelli tal-ħżin f'Awwissu 2014 huma f'livelli oghla minn qatt qabel. L-inċertezzi fis-suq ċertament jesponu lill-operaturi tal-LNG u tal-hażna għal iżjed riskji kummerċjali. Hija mehtiega valutazzjoni fir-rigward tal-impatti potenzjali ta' dan l-iżvilupp fuq is-sigurtà tal-provvista fuq medda ta' żmien twil.

3.2 Is-Softwer: il-mehtiega ta' regoli trasparenti, sempliċi u b'saħħithom

Hekk kif is-swieq tal-elettriku u tal-gass bl-ingrossa qed jikbru lil hinn mil-livell nazzjonali u l-kumpaniji tal-enerġija qed jifirxu l-impronta tagħhom lil hinn mis-swieq domestiċi tagħhom, l-integrazzjoni tas-suq m'għandhiex tinżamm lura mir-regolamenti u s-superviżjoni regolatorja li għadhom iffokati b'mod nazzjonali. Dan il-lapazzar ta' sistemi regolatorji nazzjonali, u l-frekwenza tat-tibdil fil-qafas regolatorju f'xi Stati Membri holqu spejjeż amministrattivi u tat-tranzazzjoni mhux mehtiega u b'hekk naqsu milli pprovdew bażi solida għall-investimenti mehtiega.

It-Tielet Pakkett tal-Enerġija jipprevedi l-iżvilupp ta' qafas legali armonizzat fil-livell Ewropew. Dan beda jiehu għamla solida bis-saħħa tal-isforzi kooperattivi fil-livell Ewropew tal-amministrazzjonijiet nazzjonali, tar-regolaturi tal-enerġija (taħt l-umbrella tal-Aġenzija għall-Kooperazzjoni tar-Regolaturi tal-Enerġija ("ACER")) u tal-operaturi tan-netwerks (assoċjati fin-netwerks Ewropej tal-operaturi tas-sistemi ta' trażmissjoni tal-gass u tal-elettriku ("ENTSOs")).

Dawn ir-regoli Ewropej vinkolanti, imsemmija Kodiċijiet tan-Netwerks, qed jiġu żviluppati, adottati u applikati dejjem aktar fit-thaddim Prattiku ta' kuljum tas-swieq bl-ingrossa tal-gass u tal-elettriku. L-impatti tagħhom jistgħu ma jkunux daqshekk immedjatament tangibbli daqs dawk ta' interkonnettur ġdid, iżda jirrappreżentaw progress veru li huwa fundamentali fit-trawwim tal-kummerċ transfruntierjali fil-gass u fl-elettriku. Madankollu, il-progress ivarja bejn is-setturi tal-elettriku u tal-gass, kif ukoll bejn ir-regjuni, u fegġew sfidi godda.

3.2.1 Progress sinifikanti s'issa u l-isfidi li għad baqa'

Sabiex is-suq jinghata spinta, l-ewwel prerekwizit huwa li jiġi żgurat li l-partecipanti kollha fis-suq ikunu jistgħu jagħmlu użu mill-infrastruttura tal-gass u tal-elettriku eżistenti b'mod mhux diskriminatorju u bi prezz ġust. Għalhekk ingħatat prijorità lill-allokazzjoni tal-kapaċità u l-ġestjoni tal-kongestjoni tan-networks u b'mod partikolari lill-punti ta' interkonnessjoni. Proġetti pilota u implimentazzjoni bikrija f'livell reġjonali wittew it-triq.

Eżempju prim ta' din il-koperazzjoni reġjonali kien it-twaqqif fi Frar 2014, mill-operaturi tal-grilji u ċ-ċentri tal-iskambji tal-elettriku ta' erbatax-il Stat Membru²⁶, tal-hekk imsejjaħ "akkoppjar tas-swieq ta' jum minn qabel", li huwa mekkanizmu li jamministra l-flussi transfruntiera tal-elettriku b'mod ottimali, filwaqt li jwitti d-differenzi fil-prezzijiet mill-Istati Baltiċi sal-Penizola Iberika.²⁷ Minn Mejju 2014, is-Suq Ewropew tal-Lbiċ, jiġifieri Spanja u l-Portugall, ġie akkoppjat mal-Majjistral tal-Ewropa. L-Ungerija, is-Slovakkja u r-Repubblika Ċeka wkoll implimentaw bħala l-ewwel pass l-akkoppjar tas-swieq tagħhom, bl-ambizzjoni li dak is-suq jiġi akkoppjat mas-suq akbar fil-Punent. It-tfassil tas-suq b'mod li jirrifletti aħjar l-ostakli fiżiċi attwali se jkompli jtejjeb is-sinjali tal-investment u l-effiċjenza operattiva. Fil-każ tal-gass, eżempju tal-kisba ta' impatt simili huwa l-istabbiliment tal-pjattaforma PRISMA fl-2013, fejn il-kapaċità ta' interkonnessjoni tan-networks ta' 28 TSO responsabbli mit-trasport ta' 70% tal-gass Ewropew tiġi rkantata b'mod trasparenti u uniformi.²⁸

Ir-regoli issa ġew ifformalizzati fl-ewwel kodiċijiet tan-networks tal-gass legalment vinkolanti. Fil-każ tal-elettriku, ninsabu fit-triq tal-adozzjoni tal-ewwel sett ta' kodiċijiet aktar tard din is-sena. Il-pass li jmiss se jkun li niffokaw fuq il-faċilitazzjoni tal-kummerċ fuq medda qasira ta' żmien u jiġu żviluppati s-swieq tas-servizzi anċillari biex jippermettu partecipazzjoni minn atturi godda, inklużi l-produtturi tal-enerġija rinnovabbli. Hekk kif is-sistemi tal-enerġija tagħna jehtieġ li jsiru aktar flessibbli fir-rigward tal-integrazzjoni tal-ġenerazzjoni varjabbli mir-riħ u mix-xemx, huwa importanti li jiġu żviluppati swieq fuq medda qasira ta' żmien li jippermettu lix-xerrejja u l-bejjiegha jimmodifikaw ix-xiri tal-gass u tal-enerġija fuq bażi kontinwa, f'hin reali matul il-jum, ix-xiri fi żmien qasir jew il-bejgħ ta' bilanċi pożittivi mhux mistennija. Dan jehtieġ li jqis l-iżvilupp tal-interazzjoni bejn it-TSOs u d-DSOs, hekk kif il-grilji jsiru aktar intelligenti. Is-swieq tal-ibbilanċjar transfruntieri huma importanti wkoll, sabiex ikun hemm bilanċjar ta' riżorsi li jkun effettivament kondiviżi bejn il-pajjiżi biex b'hekk tissaħħah is-sigurtà tal-provvista u jitnaqqsu l-ispejjeż tal-ibbilanċjar għas-sistema. Fil-każ tal-gass, ġie adottat kodiċi ta' netwerk vinkolanti fil-livell tal-UE biex jarmonizza r-responsabbiltajiet u d-drittijiet ta' diversi atturi u jippermetti l-kummerċ fl-hekk imsejja swieq tal-ibbilanċjar. Fil-każ tal-elettriku, qed isir l-ewwel sett ta' regoli minimi biex jiġu allinjati d-diversi reġimi ta' bbilanċjar nazzjonali.

²⁶ Il-Belġju, id-Danimarka, l-Estonja, il-Finlandja, Franza, il-Ġermanja, l-Awstrija, ir-Renju Unit, il-Latvja, il-Litwanja, il-Lussemburgu, il-Pajjiżi l-Baxxi, il-Polonja u l-Isvetja. In-Norveġja wkoll issiehbet bħala Stat li mhux membru tal-UE.

²⁷ L-istqarrija għall-Istampa tal-Kummissjoni intitolata "Progress towards the Internal Energy Market 2014: Pilot project for EU wide electricity trade starts today" tal-4 ta' Frar 2014, http://europa.eu/rapid/press-release_MEX-14-0204_en.htm

²⁸ Eżempji oħra ta' implimentazzjoni bikrija tal-kodiċi tan-network tal-gass għall-allokazzjoni tal-kapaċitajiet huma l-pjattaforma tal-gass Pollakka u l-RBP Ungaro-Rumena.

Ir-regoli operattivi tan-netwerks tal-gass u tal-elettriku qed jittejbju, filwaqt li qed jiġu standardizzati l-protokoll għat-TSOs biex jinteraġixxu ma' xulxin, taħt ċirkostanzi regolari kif ukoll f'każijiet ta' emergenza u ta' kriżi tas-sistema. L-għan hu li jiġu ssimplifikati l-proċeduri u li dawn isiru aktar b'saħħithom. Meta s-sistema tkun qiegħda taħdem, din ser tfigħer aktar sigurtà għal konsumaturi u aktar ċertezza għall-investituri. Sfida importanti iżda li hija ta' spiss sottovalutata fl-iżgurar tal-użu sikur u mingħajr periklu fit-tul taż-żmien tal-gass miċ-ċittadini u l-industriji tal-UE hija marbuta mal-fatt li l-kwalitajiet tal-gass qed jinbidlu bħala riżultat ta' fornituri ġodda u tendenzi tal-fluss varjabbli. L-Istati Membri għandhom iktomplu jivvalutaw bir-reqqa u jikkomunikaw il-kwalitajiet tal-gass li qed jinbidlu.

Fl-aħħar nett, it-trasparenza ttejbet b'mod sostanzjali u b'hafta modi. Is-sorveljanza regolatorja biex tiżgura l-integrità tas-suq u tevita l-abbużi tas-suq saret iktar stretta minhabba l-applikazzjoni tar-regoli stabbiliti fir-Regolament REMIT tal-2011.²⁹ Sa kmieni fl-2015, se tiġi stabbilita mill-ENTSO-E pjattaforma ċentrali għat-trasparenza tal-informazzjoni għall-pubblikazzjoni tad-dejta tas-swieq tal-elettriku.³⁰ L-operaturi u l-investituri tas-suq jeħtieġu din id-dejta biex jibbażaw il-kummerċ fuq medda qasira ta' żmien u biex skontha jieħdu deċiżjonijiet ta' investiment fuq medda twila ta' żmien. Huwa ferm importanti li r-regolaturi u l-ACER jissorveljaw b'attenzjoni l-attivitajiet tal-kummerċ, minhabba li l-konsumaturi u min ifassal il-politika jeħtieġ li jkollhom il-fiduċja li l-prezzijiet mhumiex manipolati għall-vantaġġ ta' xi wħud iżda b'detriment għall-konsumaturi. Eżempju tajjeb huwa l-investigazzjoni li tħabbret mir-regolatur tal-enerġija Ofgem fir-Renju Unit.³¹ Huwa importanti li l-ACER u l-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jiddisponu mill-mezzi meħtieġa biex iwettqu dawn il-kompiti sinifikanti ġodda b'mod effettiv, b'koperazzjoni mill-qrib mas-superviżuri finanzjarji tas-suq u tal-kompetizzjoni.

3.2.2 Huma meħtieġa l-adozzjoni ta' aktar kodiċijiet tan-netwerk flimkien ma' implimentazzjoni aħjar

Il-hidma fuq li jiġi żgurat qafas ta' użu effiċjenti u l-iżvilupp ta' kapaċitajiet fil-pajplajns tal-gass u l-grilji tal-elettriku jeħtieġ li titkompla u tkun komplimentata.

It-tariffi tan-netwerk huma kwistjoni sensittiva kemm fil-każ tal-gass kif ukoll tal-elettriku. Il-kompożizzjoni tat-tariffi għandha tkun trasparenti u għandha tibni fuq regoli Ewropej komuni ċari, b'tali mod li l-utenti tan-netwerk jistgħu jkunu ċerti li se jkunu qed iħallsu prezz ġust irrispettivament minn f'liema pajjiż ikunu attivi. It-tariffi għandhom effett distributtiv importanti wkoll: bejn il-produtturi/il-fornituri u l-konsumaturi, min-naħa għall-oħra tal-fruntieri. Is-suq intern tal-enerġija ma jkunx komplut jekk dan jibqa' biss kwistjoni nazzjonali, fejn l-impatt transfruntier mhumiex meqjus bis-shiħ. Il-kodiċijiet tan-netwerks rilevanti bħalissa huma fl-istadji bikrin ta' żvilupp tagħhom, iżda jeħtieġ li jitlestew u jiġu adottati fis-sentejn li ġejjin.

²⁹ Ir-Regolament (UE) Nru 1227/2011 dwar l-integrità u t-trasparenza tas-swieq tal-enerġija bl-ingrossa, ĠU L 326, 18.12.2011, p.1.

³⁰ Kif iddefinit fir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 543/2013.

³¹ L-Istqarrija għall-Istampa ta' Ofgem tas-27 ta' Marzu 2014

Ladarba jintlaħaq qbil fost il-partijiet interessati u dawk li jfasslu l-politika dwar l-iktar regoli tas-suq meħtieġa urġentement, jixraq li jiffokaw direttament mill-ġdid fuq l-implimentazzjoni u l-applikazzjoni stretta fil-prattika. Dan jeħtieġ l-ewwel u qabel kollox il-kooperazzjoni shiħa tal-atturi kollha involuti. L-ENTSOs għandhom b'mod attiv jaqdu dmirhom fil-monitoraġġ tal-implimentazzjoni tal-kodiċijiet tan-networks, kompitu li ġew fdati bih skont it-Tielet Pakkett tal-Energija, li ižda s'issa ma kinux herqana jieħdu f'idejhom. L-ACER hija mheġġa tenfasizza l-implimentazzjoni wkoll, hekk kif bdiet tagħmel bir-rapport dwar l-immaniggar tal-kongestjoni tal-gass ippubblikat f'Marzu 2014 u fir-rapporti ta' monitoraġġ annwali tas-suq tagħha.

3.2.3 Il-grilji intelligenti jeħtieġ li jkunu ta' benefiċċju għas-sistema tal-enerġija kif ukoll għall-unitajiet domestiċi u għall-SMEs

L-utilizzazzjoni bis-shiħ ta' teknoloġiji ġodda ifisser it-tneħħija tal-ostakli bejn is-suq bl-ingrossa u s-swieq bl-imnut. Sabiex il-konsumaturi ta' kull daqs, inklużi l-unitajiet domestiċi u l-SMEs, jibbenefikaw mill-aġġustament tal-konsum u l-produzzjoni skont sinjali tal-prezzijiet tas-suq bl-ingrossa, jeħtieġ li dawn ikunu kapaċi joffru l-flessibilità tagħhom fis-suq, sew direttament jew indirettament, ižda dejjem bil-libertà tal-għażla.³² Fl-Isvezja dan diġà huwa realtà, u l-konsumaturi finali qegħdin dejjem aktar jagħzlu kuntratti ta' provvista tal-elettriku bi prezz dinamiku.³³

Il-kompitu tat-thaddim tas-sistemi tad-distribuzzjoni se jibda jinkorpora xi wħud mill-komplessitajiet li fl-imġhoddi l-operaturi tas-sistema tat-trażmissjoni biss kellhom iħabbtu wiċċhom magħhom. Dan ifisser li d-DSOs se jeħtieġu li jinvestu b'mod intelligenti, mhux biss fil-wajers, u li jittrattaw il-limitazzjonijiet tan-networks lokali permezz ta' swieq fejn il-flessibilità hija nnegożjata b'mod trasparenti b'kundizzjonijiet indaqs għal kull min joffriha. Dan ifisser ukoll li d-DSOs iridu jingħataw inċentivi adegwati permezz tar-regolamentazzjoni tat-tariffi.³⁴

It-traffiku tad-dejta se jiżdied b'mod drammatiku fil-grilji intelligenti. Il-konsumaturi huma diġà legalment intitolati li jiddeċiedu min għandu jkollu aċċess għad-dejta tal-miters tagħhom³⁵, ižda l-NRA jew l-Istat Membru jeħtieġu jiddefinixxi b'mod ċar il-proċessi ta' ġestjoni tad-dejta biex jiġu żgurati l-privatezza, is-sigurtà u l-aċċess nondiskriminatorju. Il-miters intelligenti se jipproduċu dejta dwar il-konsum dettaljata u verifikata li tintuża għall-kontijiet lill-konsumatur finali. Id-dejta dwar il-konsum fil-hin reali mid-dar, mill-apparat intelligenti jew mill-karozza elettrika ma tkunx teħtieġ verifika mid-DSO: biex jinħoloq suq

³² L-Artikolu 15.8 tad-Direttiva dwar l-effiċjenza fl-(użu tal-)?enerġija jeżiġi li dawk li jipprovdu servizzi ta' reazzjoni għad-domanda jkollhom aċċess għal swieq organizzati b'termini uguali għal dawk tal-fornituri.

³³ Skont l-NRA tal-Isvezja, l-għadd ta' kuntratti bi prezz varjabbli żdied minn 4% għal 38% bejn l-2004 u l-2014. Sors: EI, is-17 ta' April 2014.

³⁴ Kif iddefinit fl-Artikolu 37(8) tad-Direttiva 2009/72/KE.

³⁵ Kif iddefinit fl-Anness I.1(h) tad-Direttiva 2009/72/KE.

kompetittiv għal servizzi tal-enerġija innovattivi dawn għandhom ikunu aċċessibbli direttament mill-konsumatur jew minn kwalunkwe parti skont il-ftehim mal-konsumatur.³⁶

Progetti pilota differenti jagħtu stampa mhallta dwar l-interess tal-konsumaturi f'servizzi innovattivi, u t-tnaqqis fil-prezz ta' pannelli jew batteriji solari huwa diffiċli li jitbassar, iżda huwa ċar li l-integrazzjoni tas-sorsi rinnovabbli u l-iffukar fuq l-effiċjenza tal-enerġija se jibdlu l-mod li bih l-elettriku huwa prodott u kkonsmat. Il-qafas regolatorju jehtieg li jakkomoda t-trasformazzjoni u jiżgura li din tippermetti lill-konsumaturi jiehdu kontroll fuq il-kontijiet tal-enerġija tagħhom b'mod li jtejjeb l-effiċjenza enerġetika tas-sistema kollha.

4. IMPLIMENTAZZJONI U INTEGRAZZJONI AKTAR PROFONDA MSEJSA FUQ L-INTEGRAZZJONI REĠJONALI

Wara l-ftehim bejn il-Kapijiet ta' Stat jew tal-Gvern Ewropej dwar l-importanza tat-tlestija tas-suq intern tal-enerġija fl-2014, il-Kummissjoni ppubblikat Pjan ta' Azzjoni għat-tlestija tas-suq intern tal-enerġija li fih 22 azzjoni konkreta li għandhom jittiehdu, relatati mal-infurzar tal-leġislazzjoni eżistenti, il-funzjonament tas-suq tal-konsumaturi u t-tranżizzjoni tas-sistemi tal-enerġija.³⁷

4.1 Il-progress fl-iżgurar tal-infurzar u interventi pubbliċi mfassla tajjeb

Rigward l-infurzar, il-kazijiet ta' ksur għal traspożizzjoni parzjali tad-Direttivi tat-Tielet Pakkett dwar l-Enerġija li l-Kummissjoni segwiet mill-2011 'il hawn taw il-frott tagħhom billi hegġew lill-Istati Membri jdahhlu fis-sehh leġislazzjoni nazzjonali li tittrasponi d-Direttivi b'mod sħiħ.³⁸ Il-Kummissjoni issa dawret harsitha lejn il-kontrolli tan-nuqqas ta' konformità sabiex tivverifika jekk il-miżuri nnotifikati mill-Istati Membri jittrasponux b'mod korrett it-Tielet Pakkett.

Sar ukoll progress fl-indirizzar tad-theddida ta' hsara għas-suq intern minn miżuri nazzjonali skkoordinati u kontroeffettivi. Fil-Komunikazzjoni msemmija hwan fuq dwar l-intervent pubbliku u fil-linji gwida dwar l-ghajnuna mill-Istat għall-enerġji u l-ambjent, il-Kummissjoni pprovdiet gwida lill-Istati Membri sabiex jiżguraw li l-interventi taħghom ikunu meħtieġa u proporzjonati u li dan juri r-rwol ċentrali tagħhom biex is-suq intern jirnexxi minflok ma jagħmlulu l-hsara sew b'mod intenzjonat inkella le. Fejn jeżistu ġustifikazzjonijiet għal interventi, bħal pereżempju l-promozzjoni ta' sorsi ta' enerġija rinnovabbli, dawn għandhom jifasslu biex jiffaċilitaw l-integrazzjoni tas-suq.

³⁶ L-Artikolu 4.12 tad-Direttiva 2014/94/UE dwar l-Implimentazzjoni ta' Infrastruttura tal-Fjuwils Alternattivi jehtieg li l-konsumaturi jkunu jistgħu jikkuntrattaw l-elettriku għal karozza elettrica separatament. Dan jippermetti mudelli godda ta' negozju li bihom jinbiegħu l-karozzi b'"abbonament" għall-elettriku. Ladarba dan ikun possibbli għal karozza, dan isir ukoll possibbli għal kull apparat tad-dar.

³⁷ Dan kien parti mill-Komunikazzjoni IEM ta' Novembru 2012. Disa' minn dawn l-azzjonijiet kienu mmirati b'mod speċifiku lejn il-funzjonament tas-suq bl-imnut fid-diversi Stati Membri.

³⁸ Mit-22 ta' Settembru 2014 dawn il-kazijiet ta' ksur għal traspożizzjoni parzjali għadhom pendenti kontra żewġ (2) Stati Membri biss, u wiehed minnhom reċentement adotta leġislazzjoni ulterjuri li qed tiġi evalwata mill-Kummissjoni.

Dawk l-Istati Membri li diġà għandhom fis-seħħ xi mekkaniżmu ta' kapaċità (pereżempju l-Greċja u l-Irlanda) issa bdew jibdluh sabiex jingieb konformi mal-Gwida pprovduta mill-Kummissjoni. Il-kooperazzjoni bejn il-Kummissjoni, il-gvernijiet tal-Istati Membri, ir-regolaturi u l-operaturi tas-sistema ta' trażmissjoni se tibqa' importanti fuq din il-kwistjoni kumplessa, b'mod partikolari fil-valutazzjoni ta' kif il-kisbiet minn approċċ integrat jistgħu jinkisbu bl-aħjar mod. Bhalissa diversi Stati Membri, fosthom Franza u l-Italja, qed jippjanaw li jimplimentaw mekkaniżmi ta' kapaċità, filwaqt li oħrajn, bħall-Ġermanja, qed jikkunsidraw b'mod attiv l-iżvilupp ta' rimedju (fall-back mechanisms). Filwaqt li miżuri mfassla sew jistgħu joffru soluzzjoni proporzjonata u effettiva reali għan-nuqqasijiet tal-adeqwatezza tal-ġenerazzjoni, skemi ddisinjati hażin jgħolqu piż bla bżonn fuq il-kontijiet tal-konsumaturi u jistgħu jheddu l-investimenti fl-effiċjenza enerġetika u f'interkonnnetturi godda u jagħmlu impatt fuq il-politika tagħna dwar id-dekarbonizzazzjoni.

Fid-dokumenti ta' gwida tagħha, il-Kummissjoni enfasizzat l-importanza li jkun hemm analizi bir-reqqa u oggettiva li tinvestiga l-kawzi possibbli u r-rimedji potenzjali kollha għal dan it-thassib dwar is-sigurtà tal-provvista. Il-kooperazzjoni reġjonali hija kruċjali f'dan ir-rigward sabiex ma ninsewx is-soluzzjonijiet transfruntieri li jistgħu jkunu aktar effikaċi u anqas għaljin. Il-Kummissjoni tinnotta li l-Istati Membri ġirien bħal Franza u Spanja, ir-Renju Unit u l-Irlanda, il-Belġju u l-Pajjiżi l-Baxxi, kif ukoll fl-Istati Baltiċi, spiss għandhom taħlit enerġetiku komplementari ma' kapaċità eċċessiva f'pajjiż wiehed u nuqqas ta' kapaċità potenzjali fl-iehor. L-integrazzjoni aħjar ta' dawn is-swieq u s-sejbien ta' soluzzjonijiet komuni jistgħu jwasslu għal roġs u benefiċċji għal kulhadd. L-impenn politiku fil-pajjiżi kkonċernati huwa madankollu prerekwizit biex tali soluzzjonijiet komuni jaħdmu.

Bħala rekwiżit minimu, il-Kummissjoni qed titlob li l-mekkanizmi ta' kapaċità jkunu miftuħa għal kapaċitajiet f'pajjiżi oħra biex b'hekk dawn ikunu jistgħu jikkontribwixxu b'mod effettiv halli jintlaħqu l-istandards ta' sigurtà ta' provvista meħtieġa fl-Istat Membru kkonċernat. It-tieni rekwiżit hu li l-mekkanizmi ta' kapaċità għandhom iheggu u jippremjaw soluzzjonijiet mil-lat tad-domanda bl-istess mod bħal ma jagħmlu għas-soluzzjonijiet tal-ġenerazzjoni. Il-flessibbiltà tal-produzzjoni u tad-domanda għandhom ikunu mhegga sabiex il-mekkanizmi ta' kapaċità jikkomplementaw f'dan ir-rigward l-inċentiv li jirriżulta minn sorsi bi prezzijiet tas-suq ta' jum bil-quddiem, ta' negozju fl-istess jum u dawk ta' bbilanċjar.

Il-Kummissjoni qed twettaq studji dettaljati dwar l-iżvilupp ta' valutazzjoni tal-adeqwatezza tas-sistema u tal-ġenerazzjoni Ewropea. Dawn se jgħinu biex jidentifikaw l-istandards tal-adeqwatezza li huma xierqa f'suq intern tal-enerġija li jiffunzjona b'mod effettiv. Din il-ħidma ser tinvolvi lill-ENTSO-E, l-ACER u l-awtoritajiet tal-Istati Membri, inkluż permezz tal-Grupp ta' Koordinazzjoni dwar l-Enerġija. Ir-riżultati ta' dawn l-istudji se jipprovdu bazi ta' evidenza oggettiva għall-ħidma futura tal-Kummissjoni.

Bl-istess mod diġà hemm indikazzjonijiet li kooperazzjoni aħjar u l-iskambju tad-dejta biss jafu ma jkunux biżżejjed biex jiġu riżolti il-kongestjonijiet reġjonali jew ir-reazzjonijiet għal disturbi fis-sistema usa' f'hin reali. L-inizjattivi volontarji tat-TSOs reġjonali li fegġew b'rispons se jkunu sors prezzjuż ta' informazzjoni dwar l-effettività taċ-ċentri reġjonali ta' kontroll b'setgħat ta' teħid ta' deċiżjonijiet definiti sew għal kwistjonijiet operattivi speċifiċi.

4.2 *Il-htieġa għal approċċ reġjonali*

L-ACER u l-ENTSOs kellhom rwol ewlieni fil-progress lejn il-funzjonament tas-suq intern tal-enerġija. Dan l-aħħar il-Kummissjoni għamlet evalwazzjoni tal-ewwel snin ta' funzjonament tal-ACER u kkonkludiet li l-Aġenzija saret istituzzjoni kredibbli u rispettata b'rwol prominenti fix-xena regolatorja tal-UE u li din qed tiffoka fuq il-prijoritajiet it-tajbin.³⁹ Izda l-kooperazzjoni tal-ACER u l-ENTSOs u bejniethom għandha tissahħah hekk kif qed tiżdied l-integrazzjoni tas-swieq u l-kwistjonijiet regolatorji huma spiss ta' natura transfruntiera. Jehtieġ li l-qafas istituzzjonali jkun adegwat sabiex jiġu ttrattati b'mod effettiv il-kwistjonijiet regolatorji prattiċi li jistgħu jinqalghu.

Biex l-ACER u l-ENTSOs jiffunzjonaw b'mod effettiv, il-partecipazzjoni attiva tal-membri hija essenzjali. Maġġoranza kbira tar-regolaturi nazzjonali jieħdu sehem u jmexxu l-gruppi ta' hidma tal-ACER. Il-Kummissjoni hija mhassba dwar it-tnaqqis tal-persunal u l-baġits tar-regolaturi ta' diversi Stati Membri, speċjalment minhabba li dawn raw l-kompiti tagħhom jiżdiedu tul dawn l-aħħar snin. Filwaqt li l-implimentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet ta' politika baġitarja taħt il-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir m'għandhiex tiġi compromessa, f'xi pajjiżi r-regolaturi jidhru li huma strutturalment nieqsa mir-riżorsi⁴⁰. Huwa daqstant iehor inkwetanti li f'numru limitat ta' pajjiżi l-indipendenza tar-regolaturi u t-tqassim tal-kompetenzi meħtieġa għadhom mhumiex kompletament stabbiliti.

L-approċċ reġjonali kien u se jibqa' deċiziv fil-gejjieni għall-integrazzjoni tas-suq Ewropew tal-enerġija. Dan jippermetti riżultati immedjati u jista' jstimula l-iskambji transfruntieri, iżid is-sigurtà tal-provvista u jiffaċilita l-integrazzjoni tal-enerġija rinnovabbli. Hafna drabi l-kooperazzjoni fi grupp iżgħar minn l-UE kollha tista' tkun aktar mgħaġġla u tista' tkun aktar adattata biex tindirizza l-isfidi partikolari tar-reġjun ikkonċernat.⁴¹

L-inizjattivi reġjonali jipprovdu bażi soda għat-twettiq tas-suq intern tal-enerġija permezz ta' riżultati konkreti, li huma direttament viżibbli. Dan jista' jieħu l-forma ta' espansjoni tal-infrastruttura tan-netwerks transfruntieri, bħan-North Seas Countries' Offshore Grid Initiative, li hija inizjattiva li għandha l-għan li tiżviluppa sistema interkonnessa tan-netwerk ta' trażmissjoni ta' vultaġġ għoli fl-Ibhra tat-Tramuntana li se tgħaqqad ahjar is-swieq u se tiffaċilita l-integrazzjoni b'mod sikur ta' parkijiet tar-riħ 'il hinn mill-art. Eżempju iehor huwa l-Pjan ta' Interkonnessjoni tas-Suq tal-Enerġija tal-Baltiku (BEMIP) li jfittex li jtemm l-iżolament tar-reġjun tal-Baltiku u biex dan ikun integrat b'mod shiħ fis-swieq tal-enerġija tal-UE u b'hekk tiżdied is-sigurtà tal-provvista tal-gass. Il-kooperazzjoni fl-Ewropa Ċentrali u tax-Xlokk hija wkoll importanti biex jinholqu għażliet usa' għas-sorsi tal-gass fir-reġjun u titnaqqas id-dipendenza fuq sors wieħed ta' provvista. Il-kooperazzjoni bejn il-Greċja, l-Italja u l-Albanija, li hija appoġġjati mill-Kummissjoni, kienet effettiva, pereżempju għall-

³⁹ http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/acer/doc/20140122_acer_com_evaluation.pdf

⁴⁰ Ara r-rapporti tal-pajjiżi meħmuża ma' din il-Komunikazzjoni.

⁴¹ L-integrazzjoni reġjonali s'issa rnexxiet. Il-pajjiżi Nordici wittew it-triq fis-settur tal-elettriku bl-integrazzjoni bikrija tas-swieq tagħhom fin-NordPool. Bl-istess mod, Il-Forum Pentalaterali fil-Punent beda proġetti ta' integrazzjoni pijunieri kemm fis-settur tal-elettriku kif ukoll fis-settur tal-gass.

istabbiliment ta' qafas regolatorju adatt għal TAP li se jgħib sorsi addizzjonali ta' gass mir-regjun tal-Kaspu għas-suq tal-UE.

L-inizjattivi reġjonali qed jagħtu wkoll prova li għandhom valur konkret fl-implimentazzjoni bikrija tal-kodiċijiet tan-netwerk. Dan jintwera mill-eżempji msemmija fil-paragrafu 3.2.1 dwar l-inizjattiva tal-akkoppjament tas-suq tal-elettriku u l-pjattaforma tal-irkantijiet PRISMA għall-kapaċità tal-pajplajns tal-gass. L-integrazzjoni tas-suq qiegħda għalhekk tiżviluppa mit-Tramuntana san-Nofsinhar u mill-Punent sal-Lvant, abbażi ta' proġetti konkreti li nbdew fil-livell reġjonali.

Għall-gejjieni, l-integrazzjoni tas-suq reġjonali għandha tkompli bħala pass deċiżiv lejn konsolidazzjoni aħħarija ta' suq uniku tal-enerġija madwar l-UE.⁴² Għalhekk għandha tingħata attenzjoni sinifikanti sabiex tittejjeb il-koordinazzjoni tad-diversi proċessi reġjonali li jiżguraw il-konverġenza u l-integrazzjoni aħħarija tiegħu.

4.3 Inzidu l-isforzi tagħna

Kif juri l-Kapitolu 3 ta' din il-komunikazzjoni, il-progress fit-tlestija tal-qafas regolatorju li jirfed is-suq huwa sinifikanti, iżda jehtiegħ li l-isforzi jizdiedu speċjalment permezz tal-finalizzazzjoni tal-kodiċijiet tan-netwerks tal-elettriku u tas-sorveljanza tal-implimentazzjoni f'waqtha u korretta tagħhom madwar l-UE.

Il-biċċa l-kbira tal-Pjan ta' Azzjoni tal-2012 giet implimentata jew qiegħda fit-triq it-tajba, filwaqt li qed tghin bil-qawwi lill-UE sabiex tlesti s-suq intern tal-enerġija kif previst fil-mument tal-adozzjoni tat-Tielet Pakkett tal-Enerġija. Bl-ebda mod, madankollu, ma nistgħu nikkuntentaw biss bil-kisbiet tal-imghoddi. Anke meta r-regoli kollha se jkun fis-sehħ, is-sorveljanza u l-iżgurar tal-infurzar tagħha u r-rispett tal-kundizzjonijiet indaqs għall-atturi kollha se jirrikjedu sforz kontinwu mill-awtoritajiet fil-livell nazzjonali u fil-livell tal-UE. L-applikazzjoni konsistenti u korretta tar-regoli applikabbli għall-grilja tad-distribuzzjoni, b'mod partikolari t-Tielet Pakkett tal-Enerġija u d-Direttiva dwar l-Effiċjenza Enerġetika, filwaqt li jitqiesu l-iżviluppi teknoloġiċi, hija meħtieġa halli jkun żgur li ż-żieda fil-mezzi intelligenti ggħib magħha benefiċċji lill-konsumaturi u s-sistema tal-enerġija kollha kemm hi.

Lil hinn mill-Pjan ta' Azzjoni tal-2012, il-Kummissjoni hija tal-opinjoni li jistgħu jinkisbu benefiċċji addizzjonali permezz tat-tishih tal-integrazzjoni tas-suq intern tal-enerġija. Il-proposta tal-Kummissjoni għal qafas ta' politika ġdida dwar il-klima u l-enerġija sal-2030 kif ukoll l-Istrateġija Ewropea għas-Sigurtà tal-Enerġija jagħmluha ċara li l-integrazzjoni ulterjuri tas-swieq tal-enerġija se tkun prerekwiżit sabiex jiġu ssodisfati l-għanijiet fuq medda ta' żmien bejn medja u twila.

⁴² L-UE tippromwovi l-integrazzjoni reġjonali fl-enerġija wkoll fil-kuntest tal-istrateġiji makroreġjonali tagħha kif ukoll fil-qafas tal-Kooperazzjoni Territorjali Ewropea ("ETC").